

TÜRKİYE'DE BÜYÜK KENTLERE GÖÇÜN SUÇ ORANININ ARTMASIYLA İLİŞKİSİ: ANTALYA ÖRNEĞİ

Mehmet Fatih KILIÇ *

Özet

Kent kavramı sağlamış olduğu birçok imkânı hatırlatsa da çağrışımları itibari ile insan zihninde negatif yönleri ağır basan bir kavramdır. Kent kavramının bu olumsuz imaja sahip olmasının en önemli unsurlarından birisi kentin suçun oluşumuna etkisidir. Kentler barındırdıkları imkânlar itibariyle kırsal kesimden sürekli olarak göç alırlar. Daha iyi imkânlar için bir kentten başka bir kente göç eden insanlar yerleştikleri yeni kentin sosyo-kültürel dokusuna yabancı olduklarından dolayı da sık sık çatışmalar yaşamaktadırlar. Yaşanan bu çatışmalar özellikle “*kent kimliği*” taşıyan büyük şehirlerde yeni yerleşimcilerin dışlanmasıyla sonuçlandığından dolayı bu çatışmalar suça dönüşmektedir. Örneğin 2013-2014 yılları arasında Türkiye’de en çok göç alan şehir Antalya’dır. Antalya’nın bir turizm şehri olması aynı zamanda birçok iş imkânını da barındırması anlamına gelmektedir. Bundan dolayıdır ki 2013-2014 yılları arasında 93057 kişi kendi şehrini terk ederek Antalya’ya göç etmiştir. Antalya’ya genellikle ekonomik kaygılarla yerleşen bu kişiler bu şehirde yaşamaya başlamıştır. Söz konusu aynı yıllar aralığında Türkiye genelinde yapılan kentlerin suç oranı araştırmasında Antalya en çok suçun işlendiği kent çıkmıştır. Bu çalışmada Antalya’ya göçün bu şehirdeki suç oranının artması ile ilişkisi incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Göç, Suç, Türkiye, Antalya, Nüfus.

* Doktora Öğrencisi, m.fatihkilic@gmail.com

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE: KENT, SUÇ VE GÖÇ KAVRAMLARI

1.1 KENT KAVRAMI

Kent denilince akla ilk gelen heterojen kalabalık yapılar, sosyal kontrolün zayıf olduğu, zenginlik ve servetin kaynağı olan büyük oluşumlardır. Kent kavramı aslında zayıf sosyal ilişkileri, sosyolojik, ekonomik, politik, demografik ve kültürel boyutlarıyla bir yoğunluğu ifade etmektedir. Sanayi ve ekonomideki gelişmeye paralel olarak kent adı verilen yerleşim yerlerinin sayısındaki artış ve bu yerleşim yerlerinin barındırdığı imkânlar nedeniyle bu yerlere kırsal kesimden gelen göçler nedeniyle kentlerin nüfusunun artması kentleşme olarak tanımlanmaktadır. Sanayinin yani üretimin merkezi olan kentlerde sürekli bir işgücü ihtiyacı olmuştur. Bu iş gücünün temini ise kırsal yerleşim yerlerinden kente gelen göç ile sağlanmaktadır. Geliş sebebi her ne olursa olsun kente dışarıdan gelen bu göç beraberinde birçok sosyal ve kültürel sorunu da getirmektedir.

Kent kavramı farklı birçok şekilde tanımlanmaya çalışılmıştır. Kent kavramı ile ilgili yapılan bu tanımlamaların hepsinde de kavramı tanımlayan kişilerin ilgi alanlarının izleri görülmektedir. Bundan dolayıdır ki kent kavramları içerisinde kentin sosyolojik, ekonomik, fiziki ve fonksiyonel açıdan tanımlarına rastlamak mümkündür. Yukarıda da bahsedildiği gibi kavramlardaki bu çeşitlilik kent kavramı üzerinde bir uzlaşma olmamasından değil; aksine tanımlı yapan herkesin konuya kendi bakış açısından bakmasından kaynaklıdır.

Örneğin kenti fiziki ve fonksiyonel bakış açısıyla açıklamaya çalışan araştırmacılara göre kent, farklı amaçlar için kullanılan çok sayıdaki binalar ile insanların ulaşımını sağlayan yollardan oluşmaktadır. Bu özellikleri ile kent ekonomik, sosyal ve kültürel faaliyetlerin aktivitelerin gerçekleştirildiği yerleşim birimleridir.¹ Bu tanıma bakıldığında görülecektir ki kent sadece fiziki özellikleri göz önünde bulundurularak bu fiziki özelliklerle giydirilen sosyal ve kültürel faaliyetlerin bir merkezi olarak tanımlanmaktadır. Oysaki kentin bu fiziki özelliklerinin dışında sosyolojik dokusunu oluşturan iç içe geçmiş çok daha karmaşık bir yapısı vardır. Kentin bu karmaşık yanı sosyologlar tarafından yapılan tanımlarla açıklanmaya çalışılmaktadır. Sosyolojik bakış açısına göre geçimini tarım dışı alanlardan,

¹ Yıldırım, Aziz, (2004) "Kentleşme ve Kentleşme Sürecinde Göçün Suç Olgusu Üzerindeki Etkileri", (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara Üniversitesi, SBE, s.8.

özellikle sanayi ve benzeri işlerden kazanan insanların yaşadığı ve nüfusun çoğunluğunu teşkil ettiği yerleşim yerlerine ancak kent denilebilir.² Bu tanımlamaya paralel başka bir tanım da Keleş³ tarafından yapılmıştır. Keleş'e göre kent; tarımsal olmayan üretimin ağırlıkta olduğu, üretim araçlarının ve dolayısıyla nüfusun yoğun olarak toplandığı, örgütlenme iş bölümü ve uzmanlaşma düzeylerinin yüksek olduğu yerleşim birimleridir. Başka bir tanımda da kent sürekli toplumsal gelişme içinde bulunan toplumun yerleşme, barınma, çalışma, geliş-gidiş, dinlenme ve eğlenme gereksinimlerinin karşılandığı; çok az insanın tarımsal uğraşlarda bulunduğu; köye bakarak nüfus yönünden daha yoğun olan ve küçük komşuluk birimlerinden oluşan yerleşim birimleri⁴ olarak tanımlanmaktadır.

Sadece bu iki tanım bile kentin fiziki ve fonksiyonel yönleri göz önüne alınarak yapılan tanımlarla kıyaslandığında temel vurguların nitelik bakımından nasıl değiştiğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla kent sadece fiziki ve fonksiyonel özellikleriyle tanımlanamaz. Çünkü bu tür bir tanımlama sadece mühendislik uzmanlık alanı için yeterli olacaktır. Oysaki hiç bir kent sadece yüksek binaları, kurulu düzeni ve alt yapısı ile tek başına bir anlam ifade etmemektedir. Kentleri canlı bir organizma haline getiren unsur ise insandır. Bundan dolayı da insanın ana omurga olduğu bir yapı sadece fiziki fonksiyonel özellikleri itibariyle açıklanamaz.

Kent kavramı incelenirken bu konuda en önemli alanlardan birisi de Kent Sosyolojisidir. İlk kez 1838'de Comte tarafından kavramsallaştırılan sosyoloji bilimi, ilk dönemde pozitivist yöntem doğrultusunda toplumu doğa bilimlerinde uygulanan yöntemlerle açıklamaya çalışan kuramcılar tarafından geliştirilmiştir. Bu şekilde yeni kurulan bilim dalı olarak sosyoloji bilimini tartışılmaz ve kesin temellere oturtmak hedeflenmiştir. Bu anlamda Karl Marx, Ferdinand Tönnies ve Max Weber bu yöntemi kullanan klasik sosyal bilim kuramcılarıdır. Bu kişiler aynı zamanda ortaya koydukları yöntem ve kavramsallaştırmalar ile kent sosyolojisinin kuramsallaşmasında da önemli yere sahip olmuşlardır. Ancak bu kişilerden hiçbiri kent sosyolojisi adı altında bir

² Güreli, Nevzat, (1967), *Şehirleşme ve Suç*, İstanbul: İ.Ü.H.F.Mecmuası cilt: 32, sayı:2-4.s.588.

³ Keles, Ruşen (1984), *Kentleşme ve Konut Politikası*, Ankara: A.Ü.S.B.F. Yayınları: 540.s.7.

⁴ Keleş, Ruşen. *Türkiye'de kentleşme, konut ve gecekondu*. Gerçek, 1983.

kavramsallaştırmaya gitmemiştir.⁵ Fakat söz konusu bu düşünürlerin ortaya koyduğu fikirler daha sonra kent sosyolojisinin okullaşmasına çok ciddi katkılarda bulunmuştur.

Bir sosyolog olan Tönnies'e göre kent; ırk, etnik köken, sosyo-ekonomik statü ve kültürleri bakımından farklılaşmış geniş ve heterojen topluluklardır.⁶ Kongar'a⁷ göre Tönnies'in bu tanımında topluluk ve toplum sınıflamasında kentin yeri de kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Çünkü Tönnies topluluk kırsal yerleşme ile anılırken toplum ise kent ile anılmaktadır. Bu ayırmadan yola çıkıldığında ise kentin aynı zamanda modern toplumun bir modeli olarak ele alındığı da görülmektedir. Dolayısıyla topluluk diğer adıyla cemaat toplumdan yani cemiyetten yerleşim yerinin statüsü ne göre ayrılmaktadır. Başka bir ifadeyle topluluk (cemaat) kırsal yerleşim ile temsil edilirken, toplum (cemiyet) kent yerleşimi ile temsil edilmektedir. Buradan hareketle kent medeniyeti, kırsal ise bedeviliği temsil etmektedir. Daha teknik bir ifadeyle açıklanacak olursa Tönnies, cemaat ve cemiyet ilişkilerinin büründüğü biçimleri toplumsal örgütlenme kategorisi içerisinde değerlendirmektedir. Bir toplumsal örgütlenme türü olarak en yaygın ve en doğal durumdaki akrabalık kümesi, boy, kabile gibi topluluklardan yola çıkmaktadır. Bunu daha sonra köy topluluğu takip etmektedir. Bunun ardından birlikte yaşamının daha az doğaya bağımlılık gösterdiği ve birbirine kan bağıyla bağlı olmayan insanların toplanmaya başladığı kasaba gelmektedir. Tönnies'e göre "kasaba ve daha büyük ölçüde şehir hayatıyla teşvik edilen siyasi ve diğer entelektüel örgütlenme vasıtasıyla *Gesellschaft*(toplum) bilinci gitgide büyüyen bir insan kitlesinin bilinci haline gelmektedir."⁸

Tıpkı Tönnies gibi Durkheim, Weber ve Marx de kentle ilgili sosyoloji temelli tanımlamalar yapmışlardır. Durkheim, insan topluluklarını "basit cemiyetler" ve "karmaşık cemiyetler" olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Durkheim'e göre basit cemiyetlerde mekanik dayanışma, karmaşık cemiyetlerde ise organik dayanışma temel olmaktadır. Bu ayırma göre basit cemiyetler köyü, karmaşık cemiyetler de kenti temsil etmektedir. Mekanik dayanışma temelli basit cemiyetler, kendi kendilerine yeten ve bireyler arasında iş bölümü ve uzmanlaşmanın yok denecek kadar az olduğu cemiyetlerdir. Bu cemiyetlerde dayanışma

⁵ Serter, Gencay. 2013,Şikago Okulu Kent Kuramı: Kentsel Ekolojik Kuram.*Hakem Kurulu-Rewievers*, s.68.

⁶ Görmez, Kemal. *Şehir ve İnsan*. Millî Eğitim Bakanlığı, 1991.

⁷ Kongar, Emre. 21. yüzyılda Türkiye. *İstanbul: Remzi Kitabevi*, 1998.

⁸ Ferdinand Tönnies, "Gemeinschaft ve Gesellschaft", Çev. Ahmet Aydoğan, *Şehir ve Cemiyet*, Ahmet Aydoğan der., İstanbul, İz, 2000, s.213-217.

bireylerin düşünce ve inanç sistemlerinin homojenliği neden kaynaklanmaktadır. Toplumsal bütünlük ise aynı adet ve gelenek, aynı dini inanç ve ahlaki değerlerle sağlanmaktadır.⁹ Durkheim’in bu yaklaşımı Holton’a¹⁰ göre kenti yaygın iş bölümüne ve bu yolla çağdaş toplumsal yapı birimlerine geçişin çekirdeği olarak görmesinden kaynaklanmaktadır. Daha yalın bir ifadeyle Durkheim için kent çağdaş toplumsal yapı birimlerine geçişin çekirdeğidir. Bundan dolayı da kent-kırsal dengesine bakılarak bir toplumun çağdaşlık skalasındaki yeri tespit edilebilir.

Durkheim gibi Max Weber de kent kavramını sosyolojik olarak ele almış ve kentin sosyolojik tipolojilerine vurgu yapmıştır. Weber kent kavramını biri idari ve demografik, diğeri sosyo-ekonomik ve kültürel olmak üzere iki ayrı boyutta ele almıştır. İdari ve demografik açıdan kent; belli bir nüfus büyüklüğüne ulaşan yerleşim birimidir. Ancak nüfus, bir kent kavramsallaştırmasında yeterli ölçüt olamaz. Weber’e göre önemli olan kentin siyasal ve ekonomik örgütlenme biçimidir. Weber bir yerleşim biçiminin kentsel topluluk olabilmesi için:

A-Savunma amaçlı kalesi,

B- Pazarı,

C- Mahkemesi ya da görelî otonom yasaları,

D- Kısmî bir ekonomisi ve özerkliği olması gerektiğini belirterek bu nitelikleri taşıyan kentin siyasal bir birim olduğunu ifade etmektedir.¹¹

Weber’in, kenti tanımlamada büyüklük faktörünün ve ekonomik faktörlerin; tarihsel ve güncel pek çok yerleşimi sınıflandırmada yetersiz olduğunu fark etmesiyle birlikte, tek bir kent tanımı vermekten vazgeçip; tüketici ve üretici kent; kale ve garnizon kenti; politik-idari kent gibi tipleştirmelere gittiği görülmektedir.¹² Dolayısıyla Weber’in kent tipolojisinin biraz daha şümüllü olduğu söylenebilir. Çünkü Weber, kenti belirli dar kalıplara koymaktan

⁹ Ertürk, Hasan, 1997, Kent Ekonomisi, Ekin Kitabevi, Bursa, s.48.

¹⁰ Holton, Robert James; Çev: Keleş, Ruşen. *Kentler, kapitalizm ve uygarlık*. İmge, 1999, s.38.

¹¹ Weber, Max, Şehir, (Çev. Musa Ceylan), Bakış Yayınları, İstanbul, 2003, s.86-87.

¹² Weber, age, s.87-101.

olabildiğince geri durmuş ve kendi alanının dışında olan kent çeşitlilerinin de varlığını kabul etme erdeminde bulunmuştur.

Karl Marx ve Frederich Engels ekonomi politik bir yaklaşım tarzıyla kenti tanımlamaya çalışmışlardır. Ekonomi politik yaklaşımının temsilcisi bu düşünürler kentleşmeyi kapitalizmin gelişimi çerçevesinde analiz etmektedir. Marx ve Engels kapitalist devlet ve sınıf mücadelesi kavramında kenti ayrı bir analiz birimi olarak görmemektedirler. Feodalizmden kapitalizme geçiş sürecinde kenti tarihsel bir nesne olarak ele almışlardır. Kentin rolünü kır ve kent arasındaki çelişki ve kapitalizmin gelişimi açısından incelenmişlerdir. Engels'e göre kapitalizmin yarattığı sömürü yalnızca üretim alanında değil, yeniden üretim alanında da kendini gösterir. Bu nedenle çalışmasının özgün yanı yaşam mekânına sınıf çelişkisi çerçevesinde dikkat çekmesidir. Marx ve Engels'in çalışmalarında kapitalist kendin ortaya çıkışı iki yönlü değerlendirilir. Kapitalist üretim ilişkileri burjuvazinin zaferinden sonra sömürü ilişkilerine yol açarken diğer yandan ileri sanayi proleteryanın ortaya çıkmasına sebep olmuştur.¹³

Yörükân'ın¹⁴ aktardığına göre ise Karl Marx, kenti üretim araçlarının, ticaret mallarının, gereksinimlerin toplanmış olduğu, yüksek zevklerin temsil edildiği yer olarak tanımlamaktadır. Bunların yanında Sorokin, kenti çeşitli grupların kümeleşmesinden meydana gelmiş bir bütün olarak mekânsal alana ve yoğunluğa dayalı olarak ele alır. Bir diğer kent kuramcı Louis Wirth'e göre kenti, nüfus büyüklüğü, yoğunluk ve heterojenlik karakterize eder. Rene Maunier'e göre ise kent, nüfusuna oranla coğrafi temeli dar olan ve aileler, meslek grupları, sosyal sınıflar, mezhepler vs. gibi çeşitli heterojen grupları içine alan karmaşık bir yerleşme grubudur.

Sonuç olarak özetlenecek olursa; Marx şehri daha çok mülkiyet ilişkileri ve sınıflar üzerinden ele almıştır. Bu anlamda Marx için kent sınıf savaşının mekânı ve kapitalizmin yarattığı bir çevredir. Tonnies ise yaptığı çalışma ile Cemaat (Gemeinschaft) ve Cemiyet (Gessenschaft) kavramları üzerinden kırsal topluluk ve kentsel topluluğun temel farklılıklarını ortaya koymuştur. Max Weber ise bu üç düşünür arasında kendi içlerinde kıyaslandıklarında kent olgusu üzerine en çok odaklanan kişi olmuştur. Ancak kapsayıcı ve

¹³ Gülü, Onur (2015), Kapsayıcı bir kent kuramından bahsedilebilir mi?, <http://blog.radikal.com.tr/kent-kulturu/kapsayici-bir-kent-kuramindan-bahsedilebilir-mi-86754>

¹⁴ Yörükân, Ayla, (2006), Şehir Sosyolojisinin ve İnsan Ekolojisinin Teorik Temelleri, Nobel Yayınları, Ankara, s.47.

bütünlüklü olarak kent sosyolojisinin kuramsallaşması Chicago Okulu ile olmuş ve daha sonrasında gelişecek olan tüm kent kuramları açısından referans verilen bir düşünsel çerçeveyi temsil etmiştir.¹⁵

1.2 SUÇ KAVRAMI

“Suç” kavramı gündelik hayatta birçok farklı anlamda kullanılmaktadır. Suç kavramı bir trafik kazasındaki kusurdan tutun da bir kardeşin diğerini üzmesine kadar birçok farklı kontekste kullanılmaktadır. Gündelik hayatta suç kavramı genellikle “kabahat” kavramına karşılık gelecek şekilde kullanılmaktadır. Suç sadece bir topluma has olmayıp evrensel bir olgudur. Suçun bu özelliğinden dolayıdır ki ilk insan olarak kabul edilen Hz. Adem’den bugüne kadar suç hep varlığını korumuş ve insanlık var olduğu müddetçe de var olmaya devam edecektir. Bundan dolayı da suç kavramı tarihin ilk çağlarından itibaren birçok düşünürün tartışma gereği duyduğu bir kavram olagelmiştir. Örneğin Platon, Kanunlar adlı eserinde suçu ruhun bir tür hastalığı olarak kabul etmiş ve bunun üç kaynağı olduğunu ifade etmiştir. Platon’a göre bunlar; İhtiraslar (istek, arzu, kıskançlık, hiddet v.b), zevk aramak ve cahilliktir. Platon’a göre ceza suçluyu aydınlatarak ıslah eder ve onun üzerinde, hiddet, zevk arzusu vb. gibi etmenlerin kurduğu baskılar ancak aydınlanma yoluyla yok edilebilir.¹⁶ Tıpkı Platon gibi Hipokrat, Aristo, Thomas d’Aquin, Tarde, Lacassagne ve Joly gibi düşünürler de suç üzerine çalışmalar yapmışlardır. Hipokrat, “Suç Antropolojisinin” varlığını ilk defa ortaya koyan kişi olarak kabul edilir. Çünkü Hipokrat, sosyal şartları kabul etmekle beraber, beden biçimleriyle karakter ve suç arasında ilişkiler olduğunu düşünmektedir. Aristo ise, suçluları toplum düşmanları saymış ve onların merhametsizce cezalandırılmaları gereğini savunmuştur. Aristo sefaletin, ihtilale ve suça sebep olduğunu iddia ederken, suç işlemenin sebeplerini; sefalet, ihtilal benzeri sosyal şartlarda arar. Bu açıdan Aristo’yu suç nedenlerini bireyin dışındaki sosyal çevrede ve fiziksel çevre değişikliklerinde aramasından dolayı “suç sosyolojisinin” kurucusu veya ilk öncüsü sayan görüşler oldukça yaygındır¹⁷. Ortaçağda, Thomas d’Aquin, insan ihtiraslarında suçların çoğunun kökenini görmüş ve sefaletin suça sebebiyet verici bir etmen olduğunu da belirtmiştir. Suçun sosyolojik etmenleri üzerindeki çalışmalar ise 19. yüzyılda Tarde,

¹⁵ Serter, Gencay. agm.

¹⁶ Dönmezer, Sulhi, (1994), Kriminoloji, 8. Bası, Beta Yayınları, İstanbul, s.2.

¹⁷ S. Evrim, Suçluluk Sorunu, (1970), İstanbul:İst. Üniv.Ed. Fak.Yay. No: 1531, s.14

Lacassagne ve Joly tarafından yapılmıştır. Bu örneklerden de anlaşılacağı üzere suç ve suçla mücadele konusu Platon'a ve öncesine kadar gitmekte olan bir tartışmadır.

İnsanlık tarihiyle yaşıt olan suçun birçok tanımı yapılmıştır. Köksal ve Eliş¹⁸ suçu hukuki anlamda tanımlayarak, “*anlama ve isteme yeteneğine sahip bir şahsın kusurlu iradesinin yarattığı icrai veya ihmali bir hareketin meydana getirdiği, yasadaki tanıma uygun, hukuka aykırı ve karşılığında yaptırım olarak bir ceza veya güvenlik tedbiri uygulanması gereken fiil*” olarak ifade etmişlerdir. Yavuzer¹⁹ de suçu Ceza Hukukuna göre tanımlayarak, kanunların cezalandırdığı hareketlerin hepsini suç kategorisine sokmaktadır. Uma'ya²⁰ göre ise suç; halkın güvenliğini korumak için devletçe yayımlanan ve ceza tahditini taşıyan bir konunun, sorumlu bir kişi tarafından, icrai ve ihtimali olabilen bir hareketle ve bir hak veya vazifeye dayanmaksızın ihlal edilmesidir. Suçun hukuki tanımına bakıldığı zaman belli eksikliklerin olduğu görülmektedir. Çünkü hukuka göre suç sadece kanunlar tarafından cezalandırılan davranışların bütünüdür. Oysaki sosyal hayatta suç olup da kanunlar tarafından cezalandırılmaya birçok davranış vardır. Örneğin aile içerisinde uzlaşma ile sonuçlanan bir kavgada mutlaka bir suç ve suçlu vardır. Oysaki aile içi kavga örneğinde olduğu gibi sosyal tabakadaki birçok suç hukuki zemine taşımamakta ve kanunlar tarafından cezalandırılmaktadır. Fakat buna rağmen bu davranışların hepsi yine su kategorisine girmektedir. Dolayısıyla suçun hukuki tanımı sadece hukuki uygulamalar için geçerli olan bir tanımdır. Bundan dolayıdır ki suçu tanımlarken daha geniş bir perspektiften yaklaşmakta fayda vardır.

Seligman ve Johnson²¹ küçük ya da büyük bir sosyal grubun üyeleri tarafından iyi ve yararlı diye kabul edilmiş bulunan inançların, geleneklerin, adet ve törelerin, kurumların dayandıkları kurallara aykırı olarak islenmiş bulunan antisosyal bir davranışın suç olarak kabul edileceğini vurgulamaktadırlar. Seligman ve Johnson'ın yapmış olduğu bu tanım biraz da kapsayıcı olup; sosyal grubun üyeleri tarafından norm olarak kabul edilen değerler etrafında suça bir tanım getirmektedir. Dolayısıyla insan eti yiyen ilkel bir kabile de insan eti yemek norm olarak kabul edildiğinden bu davranış suç değildir. Oysaki modern toplumlarda insan eti yemek suç olarak kabul edildiği gibi sosyal grupların kendi aralarında

¹⁸ Köksal, F. ve Eliş, Y. Y. (2011). *Hukuk sisteminde suç ve unsurlar*. Ankara: Teftiş Kurulu Başkanlığı Yayını. s.3.

¹⁹ H. Yavuzer, (1988), *Çocuk ve Suç, Ev, Aile toplum Dizisi*, İstanbul: Remzi Kitabevi, Ekim s.27.

²⁰ H. Uma, *Ceza Hukuku*, (1975), Ankara, s.14.

²¹ H. Yavuzer, 1988, s.27.

norm olarak benimsenmediği için de kabulü mümkün olmayan bir davranış olarak benimsenmektedir. Dolayısıyla bir davranışa suç diyebilmek için öncelikle o davranışın hangi toplumda herhangi sosyal normlar etrafında sergilendiğini görmek gerekir. Burada bahsi geçen normlar modern toplumlarda kanunlar olarak belirlendiğinden ilkel toplumlarda ki yerleşik gelenek ve görenekler de farksızdırlar. Modern toplumda için normların tek farkı yazılı olmaları ve çiğnendikleri takdirde cezai müeyyide olarak karşılığının olmasıdır. Bazı kaynaklarda özellikle tarih öncesi topluluklarda kanunların olmayışından bahsedilmektedir. Yukarıda bahsi geçen norm-kanun ilişkisi göz önüne alındığında aslında hiç bir toplumun kanunsuz veya normsuz yaşamadığı görülecektir. Modern toplumlarda ilk toplumlar arasındaki tek fark bunun yazıya dökülmüş olmasıdır. Bunun dışında herhangi bir fark yoktur. Çünkü insan sosyal bir canlıdır ve insanın olduğu her yerde etkileşim ve etkileşimin olduğu her yerde de kanunlar ve kurallar vardır. Bunlar ister sözlü olsun ister yazılı olsun toplum için ifade ettikleri anlam noktasında hiçbir farkları yoktur.

Toplumun baz alan suç tanımlamalarının ortak noktası; suç olarak kabul edilen davranışın toplum halinde yaşamın şartlarına biz saldırı mahiyetinde olmasıdır. Buna uygun en güzel tanım Jhering'in suç tanımıdır. Jhering²² suçu, "toplum halinde yaşama şartlarına yönelmiş her türlü saldırı olarak tanımlamaktadır. Jhering'in bu kapsayıcı tanımı ilkel ya da modern toplum farkı gözetmeksizin toplumu bir bütün olarak ele almaktadır. Dolayısıyla ortak normları ne olursa olsun ve toplum gelişmişlik noktasında nerede olursa olsun suç olarak kabul edilecek davranış toplum halinde yaşamaya kast etmiş bir saldırı olmasıdır. Bir sosyolog olan Durkheim de suçun tanımını yaparken toplum tabanlı düşünmüş ve suçu "*kolektif bilincin kuvvetli ve belirmiş tutumlarını ihlal eden fiiller*" olarak tanımlamıştır. Dolayısıyla Durkheim'in nazarında suç ancak ve ancak kolektif bilincin tutumlarını ihlal eden fiillerden başka bir şey değildir. Çünkü Durkheim'in düşüncesinde fert tek başına bir anlam ifade etmekte ve tek başına anlam ifade etmeyen bu fert ancak bir araya gelip toplumu oluşturduğu zaman bir anlam ifade etmektedir. Dolayısıyla parça bir bütünün içinde olduğu için bir anlam ifade etmektedir. İşte tam da bu noktada bütünün oluşması için olmazsa olmazlardan olan parça, yine bütünün varlığına kast ettiği zaman son derece faydalı ve değerli olan parça sadece bütünün varlığı için feda edilebilmektedir.

²² S. Dönmezer, 1994, s. 59.

Sonuç olarak değerlendirildiğinde suç kabul edilen davranışlar otomatik olarak toplumun geneli tarafından onaylanmayan ve hoş görülmeyen davranışlar içinden hakkında cezai işlem yapılması gerektiği düşünülen davranışlar olarak öne çıkmaktadır.²³ Daha geniş bir ifade ile niteliği ve niceliğine bakılmaksızın bir toplumun mevcut normlarına ve kolektif bilincine yönelik olarak yapılan her türlü saldırı suç olarak kabul edilebilir. Bir davranışın iş olarak kabul edilebilmesi için kanunlara göre suç kabul edilip cezalandırılması şartı yoktur. Özellikle geleneklerin hâkim olduğu toplumlarda suç ve cezai müeyyidesi kurumları hiçbir yazılı kayıt olmaksızın son derece güzel bir şekilde işleyebilmektedir. Dolayısıyla kanunlarla sabit kılınmış olmak bir davranışın suç olarak kabul edilmesi için gerekli olmazsa olmaz şartlardan değildir. Burada asıl olan mevcut düzeni bozuyor olması ve normal olarak kabul edilen değerlere aykırılıktır. Normların ne olduğu veya ne olması gerektiği ise hiç kimsenin başkası adına kral veremeyeceği ve kökleri insanlık tarihi kadar eski olgulardır. Dolayısıyla burada göz önünde bulundurulması gereken esas değil usuldür.

1.3 GÖÇ KAVRAMI

Kent ve suç ile yakından ilgili bir diğer kavram da “göç” kavramıdır. Tıpkı suç kavramının gündelik hayatta farklı şekillerde kullanılması gibi göç kavramı da kuşların mevsimsel yer değiştirmelerinden mültecilerin ülkelerini değiştirmelerine kadar birçok farklı anlamda kullanılmaktadır. Toplumsal, ekonomik, siyasi ve dini sebeplerden dolayı bir topluluğun bir yerden başka bir yere belirli ya da belirsiz bir süre için yerleşme maksadı ile gitmesi eylemine göç denir.²⁴ Göçün bu tanımına dikkat edildiğinde; göçün toplumsal, ekonomik siyasi ve dini sebepleri ne olduğu görülmektedir. Bu sebeplerden dolayı birey veya bireylerin buldukları yerden başka bir yere belirsiz bir süre için ve en önemlisi de yerleşme maksadı ile gitmesi olayı göç olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım yer değiştirme eylemine göç diyebilmek için yukarıda sayılan sebepleri zaruri kılmakta ve en önemlisi de gidilen yerde yerleşme maksadının olmasını temel şart koşmaktadır. Türkaslan’ın²⁵ da ifade ettiği gibi bu özelliklerinden dolayıdır ki göç durağan bir olgu olmayıp tüm nedenleri ve sonuçları ile birlikte algılanması gereken ve bu bağlamda aslen tüm sürecin bizzat kendisini

²³ Dolu, Osman, (2011), Suç Teorileri, 3. Baskı, Seçkin Yayınları, s.33.

²⁴ Özmen A, Zeren, H.E, (2012) Yaşanabilir kentler ölçüsünde göç olgusu, II. bölgesel sorunlar ve Türkiye sempozyumu, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş, s.457.

²⁵ Türkaslan, N, (1997). Bursa’da meskûn Bulgaristan göçmenlerinin ekonomik durumları üzerine bir inceleme. II. Ulusal Sosyoloji Kongresi Toplum ve Göç (Mersin Kasım 1996). Ankara: Devlet İstatistik Enstitüsü Yayınları, s.206.

karşılamanın bir kavram olarak ele alınmalıdır. Türkaslan’ın ifadeleri ışığında hareket edildiğinde kavramın iç içe geçmiş katmanlar şeklinde ele alınması gerçeği ortaya çıkmaktadır. Daha yalın bir ifade ile göçün sebebi terk edilen yerdeki itici faktörlerden kaynaklanabileceği gibi yeni gidilen yerin çekici özelliklerinden de kaynaklanabilir. Dolayısıyla güç kavramı incelenirken bütüncül bir bakış açısı ile ele alınmalıdır.

İtici faktörlere örnek olarak kişinin içinde bulunduğu durumlardan hoşnut olmaması veya işsiz olması; refahının diğerlerine göre düşük olması ve özellikle kendinden sonraki kuşaklarına iyi bir gelecek bırakma düşüncesi gösterilebilir.²⁶ Kentlerdeki daha iyi eğitim, sağlık, çalışma şartları, daha fazla gelir, kişinin çalıştığı işte yükselme imkânı... Vb. gibi özellikler göç edilen kentlerin cazip özellikleri olarak ifade edilebilir. Bunlara ek olarak güvenlik konusu da göçün önemli sebeplerinden birisini teşkil etmektedir. Örneğin yakın tarihte Suriye’de yaşanan iç savaştan dolayı sayıları milyonları bulan Suriyeliler Türkiye, Ege ve Akdeniz üzerinden Avrupa’ya göç etmektedirler. Daha mikro planda ise Türkiye’nin güneydoğusunda yaşanan terör olaylarından dolayı 1990-2000 yılları arasında 386.360 Türkiye cumhuriyeti vatandaşı güvenlik endişesinden dolayı doğup büyüdükleri toprakları terk etmek zorunda kalmıştır.²⁷

Hiç bir göç nedensiz bir şekilde yapılmaz. Bundan dolayıdır ki göç üzerine çalışan araştırmacılar göç sonrasında yaşanabilecek maddi, sosyo- kültürel ve ekonomik travmalara reçeteler sunabilmek için öncelikle göç eden birey veya bireylerin göç nedenlerini çok iyi bir şekilde araştırılmak zorundadırlar. Çünkü sebebi ne olursa olsun her göçün arkasında bir yerden kopuş ve bilinmeyen bir yere alışma evreleri vardır. Narchal’ın da vurguladığı gibi bu ani değişim süreci, göç eden bireyin kimlik bütünlüğü ve kendilik algısında kaçınılmaz bir yıkıma ve sonrasında yeniden inşaya (*re-building*) yol açmaktadır.²⁸

Bütün bu ifadelerin aslında özeti şudur: Kırsaldan kente göç tarihin her döneminde var olmuş ve bundan sonraki dönemlerde de var olmaya devam edecektir. Dolayısıyla bu gücün önünde durabilmek mümkün görünmemektedir. Bunun sebebi ise göçün sosyal bir

²⁶ Sedat Murat, Zehra Taşkesenlioğlu, Avrupa Birliği Düzeyinde Göç, Entegrasyon ve Yerel Yönetimler, (Zeytinburnu Belediyesi Kültür Yayınları:14), Ekol Ajans, 2009, s.24.

²⁷ Radikal Gazetesi, 2013,30 yılın terör bilançosu: 35 bin 576 ölü!, http://www.radikal.com.tr/politika/30_yilin_teror_bilancosu_35_bin_576_olu-1118893

²⁸ Narchal, R. (2007). Migration: Destruction and reconstruction of the self. *Journal of Applied Psychology: Migration and the Self*, 3(1), 55-64.

hareket olmasıdır. Burada dikkat edilmesi gereken ikinci bir nokta ise her göç ile beraber Narchal'ın da ifade ettiği gibi reddedilen kimlikler ve alışılmaya çalışılan kimlikler mevcuttur. Bu ise geçmişi yıkmak ve geçmişin kalan izleri üzerine yeni bir gelecek inşa etmektir. Dolayısıyla yıkılan bir geçmiş ve yeniden inşa edilmeye çalışılan bir gelecek çatışması arasında kalan bir bireyin suç işlemesi ise bu şartlar nazara alındığında son derece normal görülmektedir. İnsanın sosyal bir varlık olması yani maddesi ve manasıyla birlikte yaşıyor olması bu zarureti ortaya çıkarmaktadır. Milliyeti, coğrafyası ve kimliği ne olursa olsun göçün olduğu her yerde suç de olmak zorundadır.

Türkiye'de de en çok göç alan il Antalya ilidir. Yukarıdaki veriler ışığında bir değerlendirme yapıldığında Antalya ilinde suç oranının neden yüksek olduğu da kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Çünkü her göç beraberinde suç ve suçluları da getirmektedir.

2. ANTALYA İLİ VE ÖZELLİKLERİ

2.1. ANTALYA’NIN COĞRAFI ÖZELLİKLERİ

Antalya İli Türkiye’nin güneybatısında 29° 20’-32° 35’ doğu boylamları ile 36° 07’-37° 29’ kuzey enlemleri arasındadır. Güneyinde Akdeniz ve kuzeyinde denize paralel uzanan Toroslar ile çevrili olup, doğusunda İçel, Konya ve Karaman, kuzeyinde Isparta ve Burdur, batısında Muğla illeri ile komşudur. İlin yüzölçümü 20.815 km² kadardır. Bu Türkiye yüzölçümünün % 2,6’sı kadarına karşılık gelir. Akdeniz Bölgesi’nin batısında bulunan Antalya ili, bölge yüzölçümünün ise % 17,6’sını oluşturur. İl, doğal ve kültürel coğrafya özellikleri bakımından büyük bir zenginliğe sahiptir.²⁹ Antalya ilinin ortalama olarak %77,8’i dağlık, %10,2’si ova, %12’si ise engebeldir. Akarsular ve faylar tarafından derin bir biçimde yarılmış olan Toros Dağları ve yüksek platolar geniş yayılım alanına sahiptir. Toroslar, Tersiyer’de (III. Jeolojik Zaman) oluşmuş Alp-Himalaya sistemine bağlı genç kıvrım dağlarıdır. Torosların Batı Toroslar olarak bilinen kesimi ilin büyük bir kısmını kaplar ve Antalya Körfezi’nin her iki yanında da yer alır. Körfezin batısında, güneybatı-kuzeydoğu yönünde, doğuda ise kuzeybatı-güneydoğu yönünde uzanır. Sahadaki önemli yükseltiler Akdağ, Susuz Dağları, Alaca Dağ, Beydağları ve Geyik Dağlarıdır. Beydağları (3085 m) ve Akdağ (3075 m) en yüksek olanlardır. Körfezin batısında yer alan Beydağları bir duvar gibi yükselir.³⁰ Bölgenin en eski insanlık tarihi izleri, Antalya Şehir merkezinin 30 kilometre kuzeyindeki Karain Mağarası bulguları ile M.Ö. 200.000 yıla kadar uzanmaktadır, yöredeki diğer izler Neolitik ve ileri devirlerde medeniyetlerin sürekli olarak Bölgede yaşadığını kanıtlamaktadır.

2.2. ANTALYA TARİHİ

İ.Ö. 2. yüzyılın ortalarında Bergama Kralı Attalos'un; “*bana bir yeryüzü cenneti bulun*”; buyruğuyla kurulan ve adını kurucusundan alan Antalya Antik Pamfilya, Psidya,

²⁹ Cemali Sarı, Antalya’nın Coğrafi Durumu, http://www.antalyakulturturizm.gov.tr/Eklenti/8674,2-2cografidurumpdf.pdf?0&_tag1=91B993B2A322AD39FBE9787039B24AEEFFB0CE4D&crefer=7D7BC06396D5B3FE530EEAC26874422C95A7BF6FE48E2F7C1A12B0DEB15C1CE3

³⁰ Cemali Sarı, İlksen Koçak, Doğal Coğrafya Özellikleri, http://www.antalyakulturturizm.gov.tr/Eklenti/8674,2-2cografidurumpdf.pdf?0&_tag1=91B993B2A322AD39FBE9787039B24AEEFFB0CE4D&crefer=7D7BC06396D5B3FE530EEAC26874422C95A7BF6FE48E2F7C1A12B0DEB15C1CE3

Likya Bölgelerinin kesiştiği, Anadolu'nun en bereketli coğrafyasında kurulmuştur.³¹ Hitit dönemi (Anadolu'da şehirlerin birleşerek tarihteki ilk devlet yapılaşması) kayıtlarında Bölgenin Anzarva Toprakları adıyla anıldığını ve M.Ö. 1700 tarihlerinde bölgeler arası ilişkilerin sürdürüldüğü görülmektedir. Tarihsel belgeler, bölge şehirlerinin bağımsız bir yapıda geliştiğini, geniş bölge olarak Pamfilya olarak isimlendirildiğini ve zaman zaman bu şehirler arasında federasyonlar kurulduğunu, Truva Savaşı'ndan sonra Akha Klanının M.Ö.1300'de bölgeye geldiğini anlatmaktadır. Batı Anadolu'daki Lidya İmparatorluğu'nun M.Ö. 560 yılında Bölgedeki hâkimiyetinin, 546 yılında Orta Anadolu'daki Sard savaşında Perslere yenilmesiyle sona ermiştir.

Büyük İskender'in M.Ö. 334 yılındaki ölümüne kadar bölgedeki iki şehir haricindeki (Silyon ve Termessos) tüm şehirleri fethetmesi ile Pers hükümlanlığı sürdürülmüştür. Selevkos'un Apameia(Dinar)'da yenilmesi ile bölgeye Bergama Krallığı hakimiyeti girmiş ve Bergama Kralı II.Attalos M.Ö. 150 yıllarında kuvvetli donanmasını barındırmak amacıyla Attaleia (Antalya) şehrini kurmuştur. Son Bergama Kralı III.Attalos'un M.Ö.133 yılındaki ölümünde "Bölgenin ölümünden sonra Roma İmparatorluğuna terkedilmesi" şeklindeki vasiyeti ile gelen Roma ve bağlantılı Bizans dönemi, 13 yüzyıl boyunca sürmüştür. Selçuklu Türkleri Antalya'yı 1207'de ve Alanya'yı 1220'de fethederek Roma-Bizans dönemini sona erdirmiştir. Osmanlı dönemi 1391'de başlamış ve Birinci Dünya Savaşı sonucunda bölgede gerçekleştirilen İtalyan işgali, 1923'teki Türkiye Cumhuriyeti ile ortadan kalkarak Bölge, Türkiye Devleti sınırları içinde bir il olarak tescil edilmiştir.³²

2.3. ANTALYA İLİNDE TURİZM ENDEKSLİ İŞ POTANSİYELİ

Sahip olduğu coğrafi kaynakları, iklimi ve eşsiz doğal güzellikleri ile Antalya, ilk çağlardan bu yana insanları kendisine çekerek tarih boyunca birçok uygarlığa ve kültüre de ev sahipliği yapmıştır. Türkiye'de turizm sektörünün gelişmesi ile birlikte, Antalya, sahip olduğu tarihsel, dinsel, kültürel ve doğal varlıklar nedeniyle ülkeye gelen turistlerin en çok talep ettiği bir turizm merkezi haline gelmiştir. Antalya, sahip olduğu coğrafi kaynakların çeşitliliği ve turistik alt ve üst yapısı ile farklı turizm türlerinin geliştirilmesi için uygun bir yapıdadır. İldeki turizm etkinliklerinin bütün bir yıla yayılması için kongre turizmi, üçüncü yaş turizmi, kış sporları turizmi ve sportif amaçlı turizm gibi turizm türleri geliştirilerek

³¹ <http://antalya.batiakdeniz.com/genelbilgi.php?gbid=1>

³² Batı Akdeniz Ekonomisini Geliştirme Vakfı, 2015, Antalya, <http://www.bagev.com/tr/iller/antalya.php>

turizmin çeşitlendirilmesi politikasına önem verilmektedir.³³ Antalya'nın turistik özelliklerinden dolayıdır ki Türkiye’de en çok turist çeken illerin başında Antalya gelmektedir. Antalya'nın turizmdeki bu başarısı Türkiye’nin yıllık turizm gelirinin yarısına sahip olmasından da anlaşılmaktadır. Örneğin Türkiye'nin 2013 turizm ekonomisi karnesinde TÜİK'in açıkladığı verilere göre turizm geliri bir önceki yıla göre yüzde 11,4 artarak 32 milyar 310 milyon 424 bin dolar olmuştur. Antalya ise 16 milyar dolar turizm geliri ile Türk turizminin lokomotifi olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur.³⁴ Antalya’nın turizm sektöründe lokomotif olmasının sebebi ise haliyle Antalya’ya gelen turist sayısı ile ilintilidir. Örneğin Antalya'ya gelen turist sayısına bakıldığında hemen hemen her sene bir önceki seneye göre bir artışın olduğu gözlemlenmektedir. 2013 yılında Antalya’ya gelen turist sayısı 2012 yılına göre %7,5 artarak 12.066.000'e ulaşmıştır.³⁵ Antalya'ya 2014 yılının ocak-ekim döneminde gelen yabancı ziyaretçi sayısı, 2013 yılının aynı dönemine göre % 3,7 artarak 11,1 milyon kişiye ulaşmıştır.³⁶ Dünya çapındaki büyük ekonomik krizlerin etkisi nazara alınmadığı takdirde Antalya'ya gelen turist sayısında her sene bir artışın olduğu görülmektedir. Antalya’nın bu denli turist sayısına sahip olması haliyle Antalya’da başta turizm sektöründeki mevsimlik işler olmak üzere birçok işkolunda istihdam ihtiyacını da ortaya koymaktadır. Antalya'nın bu özelliğinden dolayı Antalya ili Türkiye’de en çok göç alan illerin başında gelmektedir. Yukarı ki bölümlerde de ifade edildiği gibi kente gelen her göç beraberinde suçu da getirmektedir.

³³ Köksal, Aydın (1994). Türkiye Turizm Coğrafyası, Ankara: Gazi Büro Kitabevi, s.76-77.

³⁴ Detaylı bilgi için bakınız.

<http://www.sabah.com.tr/akdeniz/2014/02/01/turizm-geliri-antalyadan>

<http://www.milliyet.com.tr/turizm-gelirleri/>

<http://arsiv.ntv.com.tr/news/118190.asp>

<http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/27000283.asp>

³⁵ Antalya’ya Gelen Turistte Tarihi Rekor, 2014, <http://www.sabah.com.tr/turizm/2014/01/06/antalyaya-gelen-turistte-tarihi-rekor>

³⁶ Antalya'ya gelen turist sayısı artıyor,2014,<http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/27520369.as,p>

3. ANTALYA İLİNE YAPILAN GÖÇ İLE ANTALYA İLİNDEKİ SUÇ ORANI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Önceki bölümlerde bahsedildiği üzere Antalya ili özellikle istihdam imkânları nedeniyle Türkiye’de en çok göç alan iller arasındadır. Tablo-1’de de gösterildiği gibi 2013-2014 döneminde Antalya’ya 93.057 kişi göç etmiştir. %12.9 'a karşılık gelen bu göç oranı Türkiye’deki en yüksek oranlar arasında yer almaktadır.

Tablo-1: 2013-2014 Dönemi Antalya’nın Aldığı Göç³⁷

İllerin aldığı, verdiği göç, net göç ve net göç hızı, 1980-2014						
Dönem	il	Toplam nüfus	Aldığı göç	Verdiği göç	Net göç	Net göç hızı %
Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi						
2013-2014	Toplam - Total	77 695 904	2 681 275	2 681 275	0	0
	Antalya	2 222 562	93 057	64 631	28.426	12,9

Tablo-2’de Antalya’ya 1000’in üzerinde göç veren iller yer almaktadır. Özellikle aşağıdaki Tablo-2’ye bakıldığında hangi illerin Antalya’ya ne kadar göç verdiği net bir şekilde görülmektedir. Tablo-2’ye dikkat edildiğinde Antalya’ya göç veren iller doğu illeri ve batı illeri olarak ikiye ayrılmaktadır. Daha başka bir ifadeyle Antalya’ya göç ederek gelen bireyler Antalya kültürüne çok yakın ya da çok zıt kültürlerden gelmektedirler. Örneğin Aydın, Burdur, Denizli, Eskişehir, Isparta, İzmir, Muğla gibi iller kültür olarak Antalya’ya çok yakın illerdir. Oysaki Mardin, Sivas, Diyarbakır, Hatay, Şanlıurfa ve Van gibi iller ise tam tersine Antalya kültürüne zıt olan illerdir.

³⁷ TÜİK, http://rapory.tuik.gov.tr/30-08-2015-15:03:10_2074257461797270254912870167.html

Bu tablonun verdiği mesaj Antalya’ya göç eden bireylerin öncelikle Antalya’nın sosyo-kültürel yapısı ile bir çatışmaya girme ihtimallerinin çok yüksek olduğu gerçeğidir. Antalya ile yakın bir kültüre sahip olan illerden gelen göçmenler için bu tarz bir sosyo-kültürel çatışma ihtimali oldukça azdır. Çünkü “*aynı yöre insanı*” olarak tabir edilen ve ortak değerler etrafında birleşen bireylerin bir arada yaşama ihtimali ile tam tersine çok az ortak değeri bulunan “*farklı yöre insanların*” bir arada yaşama ihtimali oldukça farklıdır. Bu farklılıklar zamanla göç ederek gelen bireylerin kendilerine yeni bir kimlik ararken pozisyonlarını hep “*ötekine*” göre şekillendirmelerine sebep olur. Bu yeni kimlik inşası sürecinde oldukça doğal bir ortamda “*ben ve öteki*” kavramlarının çatışması başlar. Bu çatışmada her zaman “*ben*” haklı olduğu için “*öteki*” gerçek anlamda “*ötekileştirilmeye*” başlanır. Önceleri iç dünyalarda olan ve dışarıya yansımayan bu çatışma daha sonraları ise fiili olarak yaşanan semtlerin ayrılmasına, akşamları vakit geçirilen eğlence mekânlarının ayrılmasına ve en önemlisi de yaşanan yer de “*bizim mahalle*” ve “*onların mahallesi*” tabirlerinin ortaya çıkmasına sebep olur. Bu ayrışma zamanla her iki zıt kesim tarafından kabul edilerek içselleştirilir. Fakat bu çatışmada tutunamayanlar için ise tek sığınak suçtur. Çünkü suç görünürlüğünün kente yeni yerleşenlerin, “*ötekilerin*” olduğu bölgelerde artmış olması da suç ile göç arasında bir bağlantı olduğu düşüncesini doğurmuştur. Bundan dolayı da “*sağlıksız kentleşme süreci ile birlikte büyükşehirlerle akın eden kitlelerin sosyal, ekonomik ve kültürel olarak kent yaşamına çabuk adapte olamayacağı düşüncesi ile bireyin bu süreç içerisinde suçlu alt kültürleriyle etkileşim içerisine girebileceği*” ileri sürülmüştür.³⁸

³⁸ Gökulu G. (2010), Kent güvenliği kentleşme ve suç ilişkisi, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi 24 (1), s.221.

Tablo-2: 2013-2014 Döneminde İllerin Verdiği ve Aldığı Göç³⁹ (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (Adnks) Veri Tabanı)

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

İllerin aldığı göç (2013-2014)

(Tablodaki satırlar "göç veren il", sütunlar ise "göç alan il" göstermektedir.)

Aldığı göç	Verdiği göç	Türkiye	Antalya
		Türkiye	2.681.275
Adana	63.181	2.941	
Afyonkarahisar	27.100	2.225	
Ankara	163.612	6.900	
Aydın	32.396	1.280	
Burdur	12.271	3.577	
Bursa	65.027	1.439	
Denizli	24.771	1.524	
Diyarbakır	48.019	2.359	
Eskişehir	27.977	1.184	
Gaziantep	44.415	2.133	
Hatay	39.181	3.026	
Isparta	19.930	4.516	
Mersin	54.843	2.816	
İstanbul	424.662	10.106	
İzmir	101.447	3.467	

³⁹ TÜİK, http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?alt_id=1067

Kayseri	33.374	1.398
Konya	55.453	5.161
Manisa	38.432	1.214
Kahramanmaraş	30.903	1.658
Mardin	30.796	1.122
Muğla	29.671	2.183
Sivas	34.855	1.100
Şanlıurfa	49.030	2.929
Van	44.435	2.467
Karaman	9.788	1.010

Cumhuriyet Başsavcılığı’na intikal eden dosya sayısının yetişkin nüfusa oranına göre en fazla suç olayı olan iller Antalya, Kilis ve Muğla olarak sıralanmıştır.⁴⁰ Daha anlaşılır bir şekilde bu oran Tablo-3’te verilmiştir.

Tablo-3: Nüfusa Göre Suç Oranı⁴¹

⁴⁰Gürkan Ata, 2013, İşte Türkiye’nin Suç Haritası, <http://www.aksam.com.tr/yasam/iste-turkiyenin-suc-haritasi/haber-260608>

⁴¹Zaman Gazetesi, <http://cdnms.zaman.com.tr/2013/11/14/suc-infografik.jpg>

Kent, göç ve suç ilişkisi Yılmaz ve Günayergün'ün⁴² yaptıkları araştırmada ulaştıkları sonuçlar itibariyle şu şekilde özetlenebilir:

“Türkiye’de asayiş suçlarının coğrafi dağılımına bakıldığında, sayıca en çok asayiş suçu İstanbul (82529), Ankara (30887), İzmir (22482), Bursa (16787) ve Antalya (14677) gibi büyük şehirlerde meydana gelmektedir. Türkiye’nin en kalabalık nüfuslu bu şehirlerinde suçun sayıca fazla olması beklenen bir durumdur. Suç oranı, literatürde 100.000 kişiye düşen suç sayısı olarak verilmektedir. Buna göre, Türkiye’de asayiş suçlarının dağılımına bakıldığında illerin suç oranları 134 (Erzincan) ile 1372 (Antalya) arasında değişmektedir. Antalya, Mersin, Bursa, gibi suç oranının en yüksek olduğu şehirlerin bir kısmı; büyük nüfuslu, şehirleşme oranı ve sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi yüksektir ve göç almaktadır. Diğer taraftan, suç oranının yüksek olduğu Bartın, Niğde, Burdur, Kastamonu ve Ardahan ise az nüfuslu, şehirleşme ve sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi düşük, göç veren şehirlerdir. Türkiye’de asayiş suçlarının en az görüldüğü şehirlerin Rize dışındaki tamamı Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yer almaktadır. Bu şehirlerin belirgin ortak özellikleri, sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi bakımından Türkiye’nin az gelişmiş yerleri olmaları, göç vermeleri ve şehirleşme oranlarının düşük olmasıdır.”

⁴² Yılmaz, Ali ve Günayergün, Semra, Türkiye’de şehir asayiş suçları: Dağılışı ve başlıca özellikleri. *Milli Eğitim Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 2006, 170: 230.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Antalya ili Türkiye’de en fazla göç alan illerin başında gelmektedir. Antalya'nın en çok göç alan il olmasındaki en önemli sebep ise özellikle turizm sektöründe sahip olduğu istihdam imkânlarıdır. Antalya'nın bu ve benzeri birçok cazip özelliğinden dolayı bu şehre her yıl Türkiye'nin dört bir tarafından insanlar göç ederek yerleşmeye gelmektedirler. Önceki bölümlerdeki tablolarda da ifade edildiği gibi Antalya'ya göç veren iller arasında İzmir, Muğla ve Aydın olduğu gibi Şanlıurfa, Mardin ve Diyarbakır gibi iller de vardır. Bir şehrin bu kadar zıtlığı barındırabilmesi mümkün olmadığı içindir ki yine Antalya ili Türkiye’de en çok suçun işlendiği iller arasında birinci sırada yer almaktadır. Bu kadar veri bir araya geldikten sonra Antalya ili ile ilgili olarak şu değerlendirmelerin yapılması zaruri görülmektedir.

Antalya ili turizmde Türkiye'nin elde ettiği gelirin neredeyse yarısını karşılamaktadır. Turizmde öncü olan bu il arz talep dengesinin doğal bir sonucu olarak turizmde istihdam imkânları sunmaktadır. Antalya'daki bu istihdam imkânları da Türkiye'nin farklı illerinden Antalya'ya göçü doğurmaktadır. Bu göçün sonucu olarak da kentin sosyo-kültürel dokusu bozulmakta ve sosyal çatışmalar ortaya çıkmaktadır. Bu sosyal çatışmaların neticesi olarak kentte tutunamayan bir kesim ortaya çıkmakta ve bu kesim de zamanla suça bulaşmaktadır. Dolayısıyla kırsaldan kente göç anomalisi doğal sonucu olan suçu doğurmaktadır. Ne tür iyileştirme önlemleri alınırsa alınsın bu tarz bir göç anomalisinin suçu ortaya çıkarmasının önüne geçilemeyecektir. Çünkü her göç olayı iç içe geçmesi mümkün olmayan katmanların birlikte yaşamasının zorunlu hale getirmektedir. Böyle bir zaruret ise çok az ortak değeri olan toplumlar için en azından kısa vadede mümkün değildir. Bu noktada fitrat ne kadar zorlanırsa zorlan ve ne tür önlemler alınırsa alınsın sonuç değişmeyecektir. Amerika Birleşik Devletleri’nde Kızılderililerin “*beyaz adamın*” hayat tarzına alışması hiç de kolay olmamıştır. Aynı durum Avustralya’daki yerliler içinde söz konusudur. Dolayısıyla bu tür vakalarda suçun ortaya çıkması kaçınılmaz bir sonudur. Antalya ili ise buna güzel bir örnektir.

KAYNAKÇA

Ali Yılmaz ve Semra Günayergün, (2006), Türkiye’de şehir asayiş suçları: Dağılışı ve başlıca özellikleri. Milli Eğitim Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi, 170: 230.

Alper Özmen A, Halim Emre Zeren, (2012) Yaşanabilir kentler ölçüsünde göç olgusu, II. bölgesel sorunlar ve Türkiye sempozyumu, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.

Aydın Köksal, (1994). Türkiye Turizm Coğrafyası, Ankara: Gazi Büro Kitabevi, s.76-77.

Ayla Yörükkan, (2006) Şehir Sosyolojisinin ve İnsan Ekolojisinin Teorik Temelleri, Ankara:Nobel Yayınları.

Aziz Yıldırım, 2004, “Kentleşme ve Kentleşme Sürecinde Göçün Suç Olgusu Üzerindeki Etkileri”,(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara Üniversitesi, SBE.

Batı Akdeniz Ekonomisini Geliştirme Vakfı, 2015,Antalya,
<http://www.bagev.com/tr/iller/antalya.php>

Cemali Sarı, Antalya’nın Coğrafi Durumu,
http://www.antalyakulturturizm.gov.tr/Eklenti/8674,2-dundenbuguneantalya-1cilt-2cografidurumpdf.pdf?0&_tag1=91B993B2A322AD39FBE9787039B24AEEFFB0CE4D&crefer=7D7BC06396D5B3FE530EEAC26874422C95A7BF6FE48E2F7C1A12B0DEB15C1CE

Cemali Sarı, İlksen Koçak, Doğal Coğrafya Özellikleri,
http://www.antalyakulturturizm.gov.tr/Eklenti/8674,2-dundenbuguneantalya-1cilt-2cografidurumpdf.pdf?0&_tag1=91B993B2A322AD39FBE9787039B24AEEFFB0CE4D&crefer=7D7BC06396D5B3FE530EEAC26874422C95A7BF6FE48E2F7C1A12B0DEB15C1CE

Emre Kongar, (1998), 21. yüzyılda Türkiye. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Fazlı Köksal, Y.Yavuz Eliş (2011), Hukuk sisteminde suç ve unsurlar. Ankara: Teftiş Kurulu Başkanlığı Yayını.

Ferdinand Tönnies, (2000), “Gemeinschaft ve Gesellschaft”, Çev. Ahmet Aydoğan, Şehir ve Cemiyet, Ahmet Aydoğan der., İstanbul: İz Yayınları.

Gencay Serter,(2013), Şikago Okulu Kent Kuramı: Kentsel Ekolojik Kuram.Hakem Kurulu-Rewievers.

Gökhan Gökulu, (2010), Kent güvenliği kentleşme ve suç ilişkisi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 24.1.

Gürkan Ata, (2013),İşte Türkiye’nin Suç Haritası, <http://www.aksam.com.tr/yasam/iste-turkiyenin-suc-haritasi/haber-260608>

Hakkı Uma, (1975), Ceza Hukuku, Ankara.

Haluk Yavuzer, (1998), Çocuk ve Suç, Ev, Aile toplum Dizisi, İstanbul: Remzi Kitabevi.

Hasan Ertürk, (1997),Kent Ekonomisi, Bursa: Ekin Kitabevi.

Kemal Görmez,(1991), Şehir ve İnsan. Millî Eğitim Bakanlığı.

Max Weber, Şehir, (Çev. Musa Ceylan), Bakış Yayınları, İstanbul, 2003,s.86-87.

Narchal, R. (2007). Migration: Destruction and reconstruction of the self. *Journal of Applied Psychology: Migration and the Self*, 3(1), 55-64.

Nesrin Türkaslan, (1997), Bursa’da meskûn Bulgaristan göçmenlerinin ekonomik durumları üzerine bir inceleme. II. Ulusal Sosyoloji Kongresi Toplum ve Göç (Mersin Kasım 1996). Ankara: Devlet İstatistik Enstitüsü Yayınları.

Nevzat Güreli, (1967), Şehirleşme ve Suç, İstanbul: İ.Ü.H.F.Mecmuası cilt: 32, sayı:2-4.

Onur Güdü, (2015), Kapsayıcı bir kent kuramından bahsedilebilir mi?,<http://blog.radikal.com.tr/kent-kulturu/kapsayici-bir-kent-kuramindan-bahsedilebilir-mi-86754>

Osman Dolu, (2011), Suç Teorileri, 3. Baskı, Seçkin Yayınları.

Radikal Gazetesi, 2013,30 yılın terör bilançosu: 35 bin 576 ölü!,
http://www.radikal.com.tr/politika/30_yilin_teror_bilancosu_35_bin_576_olu-1118893

Renu Narchal, (2007), Migration: Destruction and reconstruction of the self. *Sensoria: A Journal of Mind, Brain & Culture*, 3.1: 55-64.

Robert James Holton, (1999), Çev: KELEŞ, Ruşen. Kentler, kapitalizm ve uygarlık. İmge.

Ruşen Keleş, (1983), Türkiye’de kentleşme, konut ve gecekondü. Gerçek.

Ruşen Keleş, (1984), Kentleşme ve Konut Politikası, Ankara: A.Ü.S.B.F. Yayınları: 540.

Sedat Murat, Zehra Taşkesenlioğlu, (2009), Avrupa Birliği Düzeyinde Göç, Entegrasyon ve Yerel Yönetimler, (Zeytinburnu Belediyesi Kültür Yayınları:14), Ekol Ajans.

Selmin Evrim, (1970), Suçluluk Sorunu, İstanbul: İst. Üniv.Ed. Fak.Yay. No: 1531.

Sulhi Dönmezer,(1994), Kriminoloji, 8. Bası, İstanbul: Beta Yayınları.

<http://antalya.batiakdeniz.com/genelbilgi.php?gbid=1>

<http://arsiv.ntv.com.tr/news/118190.asp>

<http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/27000283.asp>

<http://www.milliyet.com.tr/turizm-gelirleri/>

<http://www.sabah.com.tr/akdeniz/2014/02/01/turizm-geliri-antalyadan>

<http://www.sabah.com.tr/turizm/2014/01/06/antalyaya-gelen-turistte-tarihi-rekor>

<http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/27520369.as,p>